

N:o 75.

Af Herr Åke Andersson: Om ett tillägg eller förtydligande af 2 § i Kongl. Förordningen den 21 Mars 1862, om kyrkostämman samt kyrko- och skolråd.

Uti allmänna lagen stadgas, »att alla som i socken bo skola kyrka bygga och uppehålla», och hvarmed desse från äldre tider uppehållits har ursprungligen varit tionde, hvilken i 12:te århundradet påbjöds att utgöras till den katolska kyrkan, som fördelades så, att presten tillföll en tredjedel, och öfriga två tredjedelar fördelades lika emellan kyrkan, biskopen och hospitalen. Men genom Westerås recess år 1527 reducerades sistnämnda två tredjedelar under kronan och fick nann af kronationde, hvilken skulle användas att förse kyrkor, skolor, hospitaler o. s. v., »hvarefter med återstoden rikets börda och last skulle understödjas». Det synes således härutaf, som om utgifter till kyrkor och skolor från dessa tider haft gemenskap med hvarandra.

Genom Kongl. Förordningen den 21 Mars 1862 om kyrkostämman samt kyrko- och skolråd stå kyrka och skola med dess styrelser, hvilka ega att besluta om kyrkans och skolans angelägenheter, i ett visst sammanhang med hvartannat. Men här af framgår dock icke tydligt huruvida dessa styrelser ega att använda några af kyrkans medel för skolans behof, men det synes åtminstone icke vara förbjudet, alldenstund kyrkostämman, enligt 2 § 4 punkten, eger att besluta om »kyrkomedels användande» o. s. v. Emellertid och alldenstund kyrkans medel, som utgå af församlingen, icke kunna betraktas annorlunda än såsom församlingens egna hopskjutna kapital, synes billigheten fordra att der kyrkan har större kapital än som erfordras för dess uppehållande med hvad dertill hörer, församlingen, oberoende af domkapitlets

mellankomst, må ega rätt att genom kyrkostämmobeslut använda af kyrkans medel för skolornas behof och deras uppehållande i tidsenligt skick. Följden härutaf skulle säkerligen på många ställen blifva den, att skolorna och undervisningsmetoden finge ett helt annat utseende, än som, vare sig i brist på vilja eller förmåga, på vissa ställen nu är förhållandet. Och kyrkorna skulle derpå ingenting förlora, då under alla omständigheter den gamla lagen står orubbad »att alla som i socken bo skola kyrka bygga och uppehålla.

På grund häraf och i folkupplýsningens intresse tillåter jag mig vördsamt föreslå,

att Riksdagen såsom ett förtydligande eller tillägg till berörda Kongl. Förordning täcktes för sin del besluta, att der kyrkomedel finnas mer än tillräckliga för kyrkans uppehållande med hvad dertill hörer, må församlingen vara tillätet, att utan domkapitlets hörande genom beslut å kyrkostämma använda större eller mindre del af kyrkotionden för skolornas behof, med skyldighet att årligen upptaga dessa medel i revisionsberättelsen.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1873.

Åke Andersson.
